

TÓTFALUSI KISS MIKLÓS SIRALMAS PANASZ-A

1697.

**KIADJA
GYALUI FARKAS**
m. kir. egyetemi könyvtártiszt.

**AZ EREDETI KIADÁSRÓL VETT
KÉT FOTOCINKOGRAFIAI HASONMÁSSAL.**

KOLOZSVÁR 1892
FERDINÁND, GOMBOS és SZTUPJÁR SAJTÓJA

KOLOZSVÁR, 1892. MÁRCIUS 20-ÁN,
TÓTFALUSI KISS MIKLÓS
HALÁLÁNAK 190-IK ÉVFORDULÓJÁN.

Két száz esztendeje elmúlt már annak, hogy egy szegény preceptor, aki előbb Nagyenyeden, majd Fogarason tanított, éveken át szorgalmasan összekuporgatott háromszáz talléréval Belgiumba ment, a betűmetszés mesterségét tanulni. Elérkezett Amszterdámba és kétszáz tallérral mestert fogadott magának, aki betüöntésre tanítaná. Félesztendő alatt annyira vitte a szorgalmas betüöntő, hogy e mesterséget elsajátította.

És most hozzákezdett ez iparágból ismeretei, izlése és lelkesedése segítségével művészetet teremteni. Oly izléses szép betűket alkotott, hogy híre futamodott egész Európában. Nyomatási műveit megbámulták, messze földről tanítványok jöttek a magyar mesterhez, oktatást nyerni tőle a szép betűmetszés művészetéből és betűket rendeltek nála nagyhercegek, sőt, ámbár református volt, a római szentséges pápa tipografiájába is kértek tőle betűket.

Tótfalusi Kiss Miklós – mert ő volt az, kiről szólunk – a magyar névnek világszerte dicsőséget szerzett, máig is méltán bámult könyvnyomtatói tehetségével.

Szép ólom betűit arannyal fizették s tömérdek pénzt kapott, egy ízben egyik nagyherczeg egyszerre tizenegyezer forintot fizetett neki. Ámde ő a legszűkösebben élve, minden pénzét arra fordította, hogy szolgálatot tegyen hazájának. Saját költségén kinyomatta a bibliát és a zsoltárokat. Nem elég, hogy a betűk formáját megnevesítette, hanem a magyar helyesíráson is számos jó és célszerű változtatást tett. Aztán visszatért hazájába és elhagyván a kincsekkel fizető fényes munkaadót, Kolozsvárra jött. Sorsa ismeretes. Jó Bod Péter, Tótfalusiról írván, megjegyzi, hogy a „jó cselekedet után sántikál az irigység”.¹ A zseniális törekvő embert irigyei bosszantásokkal, gyötrésekkel ketségbeejtették, megsemmisítették önérzetét, megtörték lelkét. És a kiváló műveltségű jó hazafi, a világhírű magyar könyvnyomtató, elbetegedve, szegényen halt meg. Sokat fáradt teste ott porladozik, eltaposott sirhant alatt a kolozsvári temetőben. Itt megjegyezzük, hogy a kolozsvári nyomdász-egylet dicséretreméltó kegyelettel alapot gyűjt egy Tótfalusi-síremlék létesítésére.

Ama kor embereinek némi csekély mentségéül emlitsük föl, hogy akadtak kevés számmal bár, kik tudták méltányolni e ritka férfiú nagy jelentőségét és a mennyire lehetett vigasztalták is bajaiban. De – mint ez fájdalom gyakran megesik – kellő mértékben csak akkor és csak azután becsülték meg, mikor már az elismerés nem az élővel szemben jutalom, hanem a halott iránt való kegyelet volt.

Halála után emlékbeszédekkel mondtak fölötte: ellenségei megcsonkították az egyik kinyomtatott emlékbeszéd példányait, melyekben néhány ellensége névszerint is föl volt említve. A nagy tudományu Páriz-Pápai Ferencz professzor, ki jóakaró barátja volt Tótfalusinak, egész kis kötet verset irt „Erdély Fénikszeről” s kegyelete jeléül sirverset is irt számára ez az érző szívű tudós.

Most, midőn kétszáz esztendő borúlt Tótfalusi kora fölé, mennyire kiválik előttünk ez a halálra zaklatott áldozat. Mily megható önfeláldozó, nemes hazafiassága és mennyire tiszteletreméltó önzetlen törekvése. Ezenkívül mint nyomtatót a magyar műipar történetében elsőrangú hely illeti, másfelől mint *nyelvész* figyelemreméltó a magyar helyesírás terén tett sikeres ujtásaiért.

Legutóbbi időben *Csernátoni* Gyula dr. kolozsvári tanár méltatta kellően Tótfalusit, a *Buda-pesti Hirlap* 1890-iki karácsonyi számában írván róla életrajzot, majd igen jeles szakértekezést az *Erdélyi Múzeum Egylet* bölcs, nyelv és történettudományi *Értesítőjének* 1891-iki folyamában. Ezuttal mi Tótfalusit úgy mutatjuk be mint *versíró*t, kinek keserűséggel tele lelke

¹ Magyar Athenás 302. l.

azonban feddést, szatirát teszen kötött beszédbe és fölhasználván alkalmul azt a nagy égést, mely 1697-ben Kolozsvár egy részét elpusztította, megírta folyékony versekben és jól csengő középrímekkel *Siralmas panasza* c. hosszabb feddő költeményét.

Magáról a tűzről és pusztításairól csak éppen annyit hoz föl Tótfalusi, amennyi szükséges arra, hogy az alapból kiindulva, vagyis ezt inkább címül használva, erős, kemény és kiméletlenül nyílt hangú szóval szemére lobbantsa Kolozsvár népének hibáit, bűneit, melyekért isteni büntetésképp érte e büszke várost az ég tüze.

A *Siralmas Panasz* a nép számára volt írva, még pedig dallamra. Az ének dallama ki is van nyomtatva az első versszak elején. A tulajdonképeni verses mű után „a megtérésre való intést – mint a cimlap is mondja – Istenhez nyújtott áhitatos könyörgő ének rekeszti be.”

Tótfalusi e műve – melyet mi ama kort fölötte jellemző érdekessége miatt is érdemesnek tartottunk a közlétevére, nagyon el volt terjedve, városszerte énekelték, úgy a nép, mint a műveltebb osztályok, s ezért irigyei ugyancsak áskálódtak szerzője ellen. Szemére vetették még azt is, hogy a piacon botrány történt a *tipografus* versezetei miatt. Erre vonatkozik Tótfalusinak következő följegyzése:

„Hasonlatosképen a’ Kolosvári égésről igen hamarjában irván én holmi verseket, ezekkel is, hogy *irritálódtak* ő Kegyelme, megtetszik abból, hogy mint amakkor, úgy ekkor mindenekben leg *acerbusabbak* voltak ő Kegyelme ellenem. E fölül is micsoda *sentimentben* vóltak az emberek, megtetszik alkalmasint onnét, hogy egy más vallásu nemes ember referálá, hogy a Méltóságbéli Asszonyok is már majd mint a miatyánkat úgy tudják. Igyekeztek, hallom, *improbalni* azzal, hogy együtt vagyon az hogy Isten az idegen nemzeteket fejünkre ültette Felelet (1) Az Istennek jövendőlésképen megmondott átkait különben elő nem számlálhattam. (2) Magok is az idegen népek megvallják ezt, hogy Isten ostorul botsátotta őket reánk. Mikor Kolosváratt ezeket dudolná egy szüle, nem azért rugta fel egy Német; hanem minthogy egy helyt úgy volt *Némelly tolvajkodik* ő úgy tanulta s mondotta: *Német tolvajkodik*. Melyet hallván és megértvén egy Német; azért rugta fel a piacon.”²

A *Siralmas Panasz*-ból mindössze két példány ismeretes, a többinek elpusztítására valószínűleg gondot fordítottak Tótfalusi ellenségei, kiket bántott az a népszerűség, melyet e kis szatirikus művecske elért. Az általunk kiadott teljes verses mű a kolozsvári unitárius főtanoda példányáról van másolva és e fénnyomatu címmás, úgyszintén a kótára tett első versszak erről a példányról van lefényképezve. E példányon kívül csupán a Magyar Tudományos Akadémia könyvtárának van (eddig ismeretes) nyomtatott példánya. A nyolcadrét alaku füzet A 1–8 jelzéssel egy ívre (8 számozatlan levél) terjed.

² M. Tótfalusi K. Miklósnak maga személyének, életének és különös cselekedetinek *Mentsége*. Melyet az Irégyek ellen, kik a közönséges jónak meggátlóí, írni kényszerítettett. Kolozsvárott 1698 Esztendőben. (F. 2. lapon).

A CIMLAP BELSŐ OLDALÁN

Solt. 102:19. Irattassék meg ez a következő Nemzetségnek hasznára: hogy a megújított nép ditsérje az Urat.

Mát. 11:23. Te is Kapernaum, ki az édig felmagasztaltattál, a pokolig levetteted: mert ha Sodomában azok az Isteni erők lőttek volna, melyek te benned lőttek, mind e mai napig megmaradt volna.

Solt. 50:3. eljő a mi Istenünk, és nem hallgat megemésztő tűz vagyon ő előtte, és ő környüle erős forgó szél.

Sid. 12:29. Mert a mi Urunk Istenünk megemésztő tűz.

SIRALMAS ÉNEK

1. Ha megsokasodik A' Bűn, s megrakodik
Föld színe gonosszággal;
Az igaz ítélő, Személyt nem tekintő
Jehova nagy haraggal
Székit letéteti Itéletet tenni
Szörnyű bosszú állással.
2. Mit mondatsz Kolosvár? Nem áradott vólt már
Minden bűn el közötted?
Mellyel búsulásra Iszonyu haragra
Istent ugyan kisztetted?
Húzván le az égből, Szép lakóhelyéből
Ostorával ellened.
3. A' szent História Ezt például hagyta
Örök emlékezetben.
Hogy Sodoma földé, Gomora vidéke
Olyan kies vólt régen
Világi életre, Sőt testnek kényére,
Egyszóval, mint a Éden.
4. Emberek fiai De hogy visszaélni
Kezdettenek ezekkel
Testi bújaságra És fajtalanságra
Egyéb terhes bűnökkel;
Magokra ingerlék Istent sietteték
Jöni mennyei tüzzel.
5. Kénköves esővel Tüzes fergeteggel
Ugy veszté el a' helyet,
Elsüllyesztvén Isten, Tötnenek vólt mellyben
Olyan sok rút bűnököt:
Holmi bűdös tónál, Sovány por-hamunál
Ma sem látsz ott egyebet;

6. Sok jókkal bővössé És nevezetessé
Ezelőtt ö Felsége
Tégedett-is tött vólt, Alkalmatosságot
Életnek szükségire
Böven szolgáltatván, És felmagasztalván
Fejedet ditsőségre.
7. Ugy-hogy, mások között Kintses Kolosvár lött
Neved 's emlékezeted,
Avagy kis Béts; mivel majd olly nagy bőséggel
Vólt minden kereseted.
Erdélynek Vég-háza Vóltál jeles Tagja
Kóltsa-is vólt melletted.
8. De megsokasítád, Szintén feltornyozád
Gonoszságid az éig,
Alig vólt ollyan bün, Mellyben részed nem lün
Ülvén benne füledig
Sodomát követvén, Istentelenségben
Bugyborékkoltál torkig.
9. Hit szegés, káromlás, A' Mammon imádás
Köz dolog vólt tenéked,
Otsmány szitok, átok, Mellyel most is szájok
Sokaknak dohos benned,
A' hamis esküvést Szent Név vesztegetést
Szabadoson szenvedted.
10. Isten Szombatjának, Szent Innep napoknak
Vólt sokszor sok rontója,
Az Előjáróknak, Szülék 's Tanítóknak
Szavok által-hágója:
Nem vólt a' fenyíték; Mindenre menedék
Vakmerőknek az utja
11. Ártatlan vér-ontás, Irégység, áskálás
Egymás veszedelmére,
Legalább hírében És betsületiben
Nyelvel megölésére;
Ugyan-is mérgesebb Kardnál-is élesebb
E' fegyver a' sértésre;
12. Hát a' parázñaság, Sodomából jött ág
Hol termett, 's nőtt bővebben?
Éktelen bujaság, undok fajtalanság
Eláradott volt épen,
Piperés öltözet A' fajtalan szívet
Mútogatta nap-fényen.
13. Tántz-is ide való, Bújaságra hajtó
Az otsmány részegséggel.
Hihető, ez oka, Hogy Isten áldása
Hegyeinkről fordúlt-el,
Csak erőnkét veszjtjük, Hijába miveljük
A' földet veréjtékkal.

14. Hát tolvaj és lopó, Titkos 's nyilvánvaló
Igaz elég nem vólt-é?
Szines tsalárdságok (Kik mind arra valók)
Nem gondoltattanak-é?
Kiki maga tudja, Egymást mint megtsalta,
Édes lévén a másé.
15. Szegényt nyomorítás, Özvegy 's árva rontás
Oh melly sokszor hallatott!
Nem folyt az ítélet, Igaz ügy szenvedett
Törvény-Székbén is gántsot:
Lopó, kurva, vagy mi könnyen szabadúlt-ki.
Ha pénzt bővön adhatott.
16. Bizonyosság-tételben Attyafia ellen
Némelly élt hazugsággal
Élete fogytára, Vagy más nagy kárára,
Igyekezvén szájával:
Gonosz kívánságot Még bűnnek sem tartott,
Alitván, nem vét azzal.
17. Egy szóval az Isten Szent 's jó Törvényiben
Egy sem maradt rontatlan,
A' testi bátorság És háladatlanság
Minden rendben hallatlan:
Melyekért az átok Fejed felett olly sok,
Ég, föld, mind ellened van.
18. Oh melly régen, hogy vár Az Isten, hogyha már
Megeszmélnéd magadat.
A' sok gonoszságból, Testi bátorságból
Felserkenvén, útadat
Hogy megjobbitanád, Magad megaláznád
Isten haragja alatt.
19. E' végre régólta Sokféle ostora
Töle reád származott,
Mellyekkel inteni Tégedet feddeni
Büneidről láttatott:
Ellenség tábora, Tsere-bogár, sáska,
Hideg mire való vólt?
20. Esztendőnként nyújtott Ujabb-újabb ostor,
Hogy verését elunván,
Vennéd észre egykor, Kitől száll az ostor,
És miért, meggondolván
Istent félni szoknád, Bűnt megzaboláznád,
'S jobban élnél ezután.
21. De ez sem vólt elég. Mert tsak vak vereség
A megtompúlt népnek ez,
Inkább megkeményült Ezek alatt, 's meghült
A' kegyesség Istenhez
Az egymáshoz való Szeretet nem való,
Az igazság tsüggedez.

22. E' végre Szolgáit, Kiküldte Postáit,
Hogy a népet intenék,
Az Urnak nevében, Az eláradt bűnben
Élőket megfeddenék:
Jövendő haragtól, Ő terhes átkától,
Ha lehet, hogy megmentse.
23. De ez sem lön hasznos, Nem lön foganatos
A' sok prédikáció;
Sőt kik dorgálodlak, Ollyba tartanak,
Mint az ott kün ugató.
Sok mondta: Nem jó-el Ez Urnak napja-fel,
Mi ez, hanem *Tsufoló?* 2. Pet. 3: 3.
24. Sőt (a' melly nagy tsuda) Egy valaki nyilván
Majd mindent így megmondott,
Bizonnyal hirdetvén És megjövendőlvén
Városunknak ez átkot;
Az-is Varáslónak, Hamis Ámítónak
Mindnyájunktól tartatott.
25. A' Sidók romlása Közelítvén állá
Egy hitván ember elő,
Ki tsak jajt kiálta Mind addig, e' szava
Mig bételék Avagy ő
Magától szólott-é? Hazugsággal járt-é?
Hogy im esze fél-szegü.
26. Eleget kiálta Nőé Pátriarcha
Undok első világnak;
Nem tudá megtérni; Özönvizzel veszni
Azért kellett annak:
Isten büntetése Egyedül kedveze
A' Nőé Bárkájának.
27. Akkor megesküvék, Hogy többé nem esnék
Illy veszedelem neme;
Hanem inkább tüzzel Ezután 's nem vizzel
Bűnös világ bűnhődne:
Ezt-is gyakarlotta Többire azólta
A Seregek Istene.
28. Ezért méltán mondja Az Irás ő róla,
Hogy tűz mégyen előtte;
Mellyel azok ellen Él, a' kik szüntelen
Néki járnak ellene.
Ily ítéletétől, Emésztő veszélytől,
Kérlek, ki ne rettegne?
29. Tüzzel jöve reád, Kolozsvár és hozzád
Ez ostorával nyúla,
Minekutánna más, Egy néhány nagy tsapás
Te néked nem használa,
Olthatatlan tüzet, Láng, füst fergeteget
Utzáidon gyúlaszta.

30. Ezer hatszáz felett A' kilentzven heted
Eszkendő folydogalván.
Közepén tavasznak, Szép Pünköszt Havának
Szintén hatodik napján,
Akkor egyébként-is Egy néhány hétig-is
Szárazság uralkodván.
31. Iszonyú romlást tön Azzal rövid időn
A' Városnak a' színén,
Az elébbi tüzet, Azon veszedelmet
Ujjolag rajtunk ejtvén;
Söt látjuk nagyobbbnak: Tsak-hogy esett anak
Akkor a' másik részén.
32. Hadd számláljam elő, Hogy a következő
Nemzetség ezt tudhassa.
Magyar útza első (Lévén ebéd idő,
Mikor a tűz támada)
Gerjesztetvén széltől, Kivált a' viz felől
Abban keveset hagyja.
33. Ottan elborítá Majd a' földig rontá
Megette Szappan útját;
Minthogy fából állott Többire, 's kevés ott
Kő épület. Nem állhat
Már ember ellene, Kivált minthogy szive
Mindeneknek el-lankadt.
34. Tsak bámulva nézik'; Némelly tolvajkodik.
Ha mit kaphat, magájé,
Vagy tűz, vagy a' lopó Házainkban duló
Gondolván, most ideje.
Némelly ott mulatván, Holmiljén kapdosván,
Véletlenül ott süle.
35. Gyenge nép kiállott, A' Mezöre szállott,
Onnétt nézi e' romlást:
Gondolhadd, mitsoda Sirással jajgatta
Kiki maga jószágát.
Semmijéhez számot Senki már nem tartott,
Egyaránt tött jajgatást.
36. Azonban a' tűznek Mint mérges fenének
Hid-utza következék.
Azt is megemésztvén Az ó várba innen
Tsak hamar harapozék,
Monostor utza-is Söt még a' Piacz-is
E' nagy romlást megérvék.
37. Nagy munkával készült Sok költséggel épült
Piaczi Templom 's Torony
Óra, szerszámmal, 'S minden harangokkal
Egyaránt oda vagyon,
Több más Templomok-is, Collegiumok-is,
Égtének azon módon.

38. Innen Közép utzán Túl pedig Szén útzán
Lön határa a' tüznek
Gyönyörű paloták, Rendes Uri házak
Mind megemésztettenek:
A' kárt megbetsűlni, Igazán felírni
Gond volna akárkinek.
39. Régi épületek, Sok jószág, emberek
Égtének nem kevesen,
Kints, búza, öltözet, Edény mennyi égett.
Száma 's betsűje nintsen,
(Mellyekkel a' házak ékesítve vóltak)
Baromnak azonképen.
40. Városnak harmada, Alig, ha marada,
Az-is nagy köszönet volt;
Nagy félelem alatt Ez-is forgott sokat
Azon romlástól tartott,
Sok időkig rendbe: Tulajdon helyébe
Egyetmást nem rakhatott.
41. Christus Urunk szava: Az aszszú közt nyers fa
Tűzben megemésztetik,
Sem vallás, sem élet Most semmit nem tehet
Isten haragja látszik,
Igazak, hitlenek, Elegyesleg vesztek,
Különbség nem tartatik.
42. Eljárván a' várost, Szörnyű pusztaságot
Láthatz ott most ha nézed,
Sok csak ugy maradt, A' mint a' teste vólt,
Nints semmije, ha kérded.
Könnyei erednek, Orzáján gördülnek,
Te-is sirva nézheted.
43. Söt hogyha nem hagyott Vólna maradékot
Nékünk az Ur irgalma;
Bizony Sodomához, Avagy Gomorához
Hasonlók löttünk vólna:
E' romlott Hazának Söt egész Világnak
Iszonyu példájára.
44. De megszáná végre Népét, 's hogy megszünne
Parantsolá a' lángnak,
Miképen régentén Dávid idejében
Az öldöklő Angyalnak.
Minket tellyességgel még is nem veszte el,
Tüzeben haragjának.
45. Oh szegény megromlott, Por-hamuba szállott,
'S már szintén el-alélt nép
Mellyet az idegen Nemzet-is szertelen
Paskol 's rongál, mint a' tsép
Sorsod ki ne szánná? A' ki nem fájlalná,
Vólna merő bálvány kép.

46. Azt gondoljuk vala, Hogy elmúlt haragja
Immár a' nagy Istennek;
De imé felhuzva Vagyon mégis karja.
Nints nyugalma fejünknek,
Ujabb ostort készít, Látván, azzal semmit
Hogy nem használt e' népnek.
47. Szörnyü rettezésben, Éjjeli féltünkben
Megindítá a szelet,
Erös zivatarral és nagy harsogással
Néhol olyan rontást tett,
Emberek halála Hogy történt miatta,
Igy veszték-el élteket.
48. Még ezzel sem múlt-el Búsulása, még fel
Huzta kezét tsapásra,
Eget bézárlotta, Nagy aszályt botsáta
Egész mi határinkra:
Hogy a' föld ne hozná, Termését ne adná
Éltünk táplálására.
49. Söt ez sem lön elég; Romlásunkra az Ég
Megnyittaték általa,
Hartzol már mennykövel, Tsattogó dörgéssel
Nyilait ugyan szórja
Mind épületeknek, Mind sok embereknek
Iszonyú romlásokra.
50. Hát még a' kö-esö melly miatt hegy 's mező,
Nem kitsiny kárt szenvedett?
Alig gyözi szám el, Mennyi vesszeivel
Isten eddig érdeklett:
Hogy meghunnyáskodnánk, Hozzája fordulnánk,
Lehagyván büneinket.
51. Söt félő, e' jelek Még nagyobb veszélynek
Sengéi ne legyenek:
Vagyon még ostora, Keményebb páltzája
Kezében az Istennek,
Mellyel megemészsen, És rontson egészen
'S példa légy mindeneknek.
52. A' mint hozzád fogott, Hidd-el nem játszott
'S nem kitsiny ok vitte rá,
Hogy így ostorozzon, Seprett minden módon
Azért sokasította
Te rajtad tsapásit, Meglásd, ne kénszerítsd
Ezután nagyobbakra.
53. Igazán mondhatná Christus Urunk-is ma:
E' jelek Sodomában
Ha estenek vólna, 'S véghez mentek vólna
Nem lett vólna hijában;
Megtértenek volna, megkeresték vólna
Istent, öltözvén sákban.

54. Térj-meg Város, térj meg, Vég romlást előzd meg
Sirással, böjtöléssel,
Életedet jobbitsd, Lakósídat tisztítsd
Sanyaru fenytékkal:
Hidd-el nem kegyetlen, Nem könyörületlen
Az UR, tőle nem vét el.
55. Vedd elő Ninivé Példáját, melly érté
Jonás fenyegetését;
Megalázá magát, Megjobbítá útját,
Megersivatván bűneit.
És így megelőzé, Magától elveté
Istennek Ítéletét.
56. Keresztyéni névvel Hogyha ditsekedel,
Szégyen pogányt követni.
De annál vétkesebb Szégyen 's rettenetesb
Attól meghaladtatni;
Serkenj-fel ne aludgy, Ily példával hogy tuggy
Te-is Istentől félni.
57. Könyörgésnek hasznát Láthad foganatyát
Ezekiás királyban
Kinek egykor Isten Izenvén, hogy tégyen
Rendelést ő hazában
Jelen van az idő Halál véget vét ő
Élete folyásában.
58. Sirással keresé Istent engesztelé
Buzgó könyörgésével
Im mit nyere véle Isten megengede
Halálát nem hozá el
Söt meghosszabbítá életét megnyujtá
Tizenöt esztendővel.
59. Még amaz hitetlen Hires istentelen
Acháb is ám mint jára
Hogy meghunyászkodék És sákba öltözék
A Prophéta szavára
Fejének kegyelmet Nyert 's veszedelmet
Az Ur reá nem hoza.
60. Több jeles példákból (Mellyekről széllyel szol
A' Szent Irás eleget)
Vedd eszedbe magad, A' könyörgést ne hadd
Minden bajt ez elűzhet,
Kegyelmet Istentől, 's áldást onnét fellyül,
Bűnös emberre nyerhet.
61. Ezzel Istenedet Keresd, a' ki megvert
Tégedet ilyen igen
Kérjed ő Felségét: Könyörgésnek Lelkét
Adja, kivel segéljen;
Magad, ha vizsgálod, Tsak kérni sem tudod.
Mit, mikor, 'S miként kelljen

62. Hogy ne haragudjék, Ostorival szünjék,
Kérjed, buzgó szivedből.
Hogy kedvezen ennek A' megmaradt résznek
Kivánd igaz lélekből:
A meg romlot részt is Építse, hogy ott is
Neve áldassék erről.
63. Mert igen hatalmas Tárháza bö 's tágas,
Sok útakon megáldhat,
Mostani romlásból A' nagy pusztaságból
Kivánt épségre hozhat:
Velem együtt azért Illy nagy jókedvéért
Igy imádjad az Urat:

KÖNYÖRGŐ ÉNEK

Nota Mikor Senacerib a Jérusálemet, 's'a't.

Mennynek sz: Lakosa Seregek Istene
Hosszu tüdő szelid engedelmes vagy te;
Hogy a bűnösöket tehozád térésre
Édesgesd Atyai sz. szeretetedre.
Ellenben haragod buzgó a' nép ellen,
Mely sok várásodra meg is térhetetlen:
Bokros ostoridat nyugtatod-meg ezen
Mi vagyunk közelebb elég példák ebben.
Kik sem a' te édes hívogatásiddal,
Sem reánk bocsátott számos ostoriddal,
Mindenképen próbált dajkálkodásiddal
Megtérni akarók nem lévénk mind azzal.
Vallást tenni készek vagyunk vétkeinkről,
Parantsolatidnak mind megszegésekről,
Minden bűnbe való bémerültségünkről:
Méltók volnánk, hogy eltörlenél a' földről.
Jaj hát, jaj minékünk! hogy felingerlettük
Méltó haragodat ránk ugyan kiszettük
Sok rendbéli csapást így magunkra vettünk,
De az azt fájlalással ingyen sem érzettük.
Ugy fogál mihozzánk sulyosab ostorral
Tsak nem megemésztél sebes tűz lángjával
Minden ditsőségét Városunknak azzal
Porrá s hamuvá töd, bé töltvén azt jajjal
Térj meg haragodból ne harczoly ellenünk
Immár légyen elég, kegyelmes Istenünk
Ily keserű pohárt ha itatál velünk
Sujtoló karodat már nem szenvedhetjük.
Elmulván szomorú haragnak napjai
Söt ítéletidnek számos esztendei
Terjedjenek reánk kegyelmed sugári
Örökké ne légyünk átkodnak abraki

Mintegy czélt kitévél minket nyilaidnak
Rettentő példái lönk egész világnak
Melly most romlására így készült magának
Mind ez jele talám Itélet napjának

Ültetél idegen Nemzetet nyakunkra,
Kötvén igen sulyos terhet hátainkra.
Életünk elalélt, lenyomál a' porba:
Jaj már szinte hasunk a földhöz ragada.

Nyújtsd ki jobb kezedet, végy fel a romlásból
Emlékezzél Uram régi irgalmadról:
Ments ki ránk áradott nyomoruságinkból,
Könnyhúllatásinkat töröld el orcánkról!

Földünk békességét lássa már valaha
Hogy hányodásitól nyughassék ez Haza
Újjíts napjainkat, mint régentén vala;
Hála adó népnek zengedezzen szava!

Módot [nem] akarunk szabni, Uram néked,
Tudjuk mindenüvé elhat erős kezed
Mennyen földön a' mit akarsz, megmiveled
Egyszóval valamit kérünk megteheted.

Egyszersmind de taníts minket utaidra
Hozzánk ragad a bűn. Lelked munkájára
Szükségünk vagyon és szent ajándékidra,
Természetünk veszett, hát ne hagyj magunkra.

Igy léssen életünk kellemetes néked,
Minden dolgainkat te magad vezérled
Mig e földön élünk járjunk hát te veled,
Végre Lelkeinket Országodba vigyed.

AMEN!